

Plan van aanpak

Versie 0.8 - 17 mei 2013

Door: Coen van Atten, Mariëlle Bovenhoff en Jan Veuger

Onderzoek naar gebruik, waardering en exploitatie van maatschappelijke voorzieningen in de gemeente Slochteren

1. Achtergrond

De gemeente Slochteren bestaat uit 15 dorpen/kernen, variërend van 59 tot ruim 3000 inwoners. In totaal wonen er in de gemeente 15.621 inwoners (januari 2013). In de nabije toekomst krijgt de gemeente te maken met een herindeling binnen de provincie Groningen. In de gemeente Slochteren zijn er momenteel op zo'n honderd locaties maatschappelijke voorzieningen, zoals scholen, sporthallen, -gebouwen en -velden, dorpshuizen, bibliotheken en gebouwen voor eerstelijnszorg.

Ook de gemeente Slochteren krijgt te maken met landelijke demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, ontgroening en krimp. De gemeente wil samen met de gemeenschap een toekomstbestendige voorzieningenvisie opstellen. Vanuit deze visie kan beleid gemaakt worden voor de toekomst van bestaande voorzieningen en kan het toekomstig aanbod bepaald worden.

In de Bestuurlijke Agenda 2012 en programmabegroting voor 2013 heeft de gemeente 'de zes van Slochteren' (zes speerpunten) geformuleerd die een prominente plaats in de gemeentelijke begroting hebben in 2013-2014^[4]. Het eerste speerpunt is het uitvoeren van een 'perspectiefwissel inclusief een visie op voorzieningen'. De gemeente heeft al in een eerder stadium de betrokkenheid van burgers bij en verantwoordelijkheid voor hun omgeving gestimuleerd. Resultaat van deze ontwikkeling is onder andere dat al meer dan de helft van de maatschappelijke voorzieningen geëxploiteerd wordt door de gemeente. Daarmee is de rol van de overheid veel faciliterender dan voorheen en vooral gericht op het stimuleren van burgerkracht^[7]. Ook een rol speelt het afgenomen budget om maatschappelijke voorzieningen in stand te houden, wat een kleinere rol voor de overheid en meer ruimte en verantwoordelijkheid voor de inwoners zelf betekent.

Dit onderzoek focust in eerste instantie op het *gebruik* van maatschappelijke voorzieningen binnen de gemeente Slochteren. In de gemeentevisie Slochteren 2020 staan de volgende vier thema's centraal: Wonen, Werken, Leven en Meedoen. Dit onderzoek sluit aan bij de thema's *Leven* en *Meedoen*, omdat de gemeente deze thema's insteekt vanuit de perspectieven leefomgeving en voorzieningen (in het kader van vrije tijd, cultuur en recreatie). Voor het thema Meedoen gaat het om participeren in de samenleving in de breedste zin van het woord, waarbij maatschappelijke voorzieningen zoals onderwijs een rol spelen^[2].

Doel van de gemeente is het opstellen van gemeentelijk voorzieningenbeleid waarin aan de hand van een normenkader aangegeven wordt waar en op welke wijze voorzieningen van de gemeente zelf in stand worden gehoudenⁱ, welke rol de gemeente speelt bij voorzieningen van derden en op welke wijze synergie tussen beide soorten mogelijk is. Dit beleid moet tot stand komen in overleg met

ⁱ in een tweeslag: wettelijke plicht en wat er nodig is. De gemeente begint immers niet met een lege bladzijde; er is al van alles.

inwoners (de gemeenschap). Het beleid bestrijkt tien jaar en geeft indien mogelijk duidelijkheid voor twintig jaar. Stap 1 is het in kaart brengen van cijfers, trends en ontwikkelingen, als vertrekpunt voor de inhoudelijke keuzes die in een volgende raads- en collegeperiode gemaakt moeten worden^[4].

Vanuit deze insteek is het ook interessant om te onderzoeken welke relatie er is tussen het gebruik van maatschappelijke voorzieningen en sociale cohesie. Veuger (2012: 8) zegt hierover: 'Geconfronteerd met overheidsbezuinigingen is bij die gemeentenⁱⁱ de behoefte ontstaan aan inzicht in innovatieve manieren om erkende maatschappelijke doelen te realiseren, gebruikmakend van vastgoed, waarbij ook meer inzet van direct betrokkenen gewenst is. Onderzocht zou daarbij moeten worden in hoeverre maatschappelijk vastgoed een verbindende factor is ter bevordering van de sociale cohesie in de gemeenten.'^[6]

2. Doelstelling

De gemeente Slochteren wil samen met maatschappelijke partners werken aan een toekomstbestendig voorzieningenaanbod, waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluiten, en dat financieel te dragen is door overheid en samenleving. Om dat te realiseren wil de gemeente Slochteren samen met partners een integraal toekomstbestendig voorzieningenplan opstellen. In het plan worden de keuzes beschreven die nodig zijn voor een haalbaar en exploitabel voorzieningenniveau dat aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen. De tijdshorizon van het plan is 10 tot 15 jaar: de gemeente wil nu de keuzes maken gebaseerd op de te verwachten ontwikkelingen de komende 10 tot 15 jaar.

Doelstelling van dit onderzoek is ten eerste de gemeente Slochteren een goed en compleet beeld verschaffen van de basisgegevens van de huidige maatschappelijke voorzieningen: wie zijn eigenaren en exploitanten, hoe is het gebruik (o.a. de gebruiksintensiteit), hoe wordt de voorziening geëxploiteerd, wat zijn de beoogde en de daadwerkelijke doelgroepen, welke voorzieningen worden door welke inwoners gebruikt en met welke motivatie?

Ten tweede zal dit onderzoek een bijdrage leveren aan de relatie tussen het gebruik van voorzieningen en de waarde die mensen hieraan toekennen. Is het vooral de functionaliteit die belangrijk is ('ik sport om te bewegen') of liggen er andere motieven aan het gebruik ten grondslag ('ik sport voor de gezelligheid en om dorpsbewoners te ontmoeten')?

Ten derde willen we in het onderzoek de huidige opgebouwde kennis van de relatie tussen **leefbaarheid** en voorzieningen in beeld brengen.

Comment [M.S.1]: Is sociale binding niet een betere term (is wat smaller dan leefbaarheid)?

Onder maatschappelijke voorzieningen verstaat de gemeente Slochteren gebouwen op het gebied van sport, jeugd, ontmoeting, verenigingen, onderwijs, cultuur en deels zorgvoorzieningen. Denk hierbij aan sportterreinen en sporthallen, kinderboerderijen, jeugdhonken, peuterspeelzalen, kerken (al dan niet met zalencentra), multifunctionele dorpsgebouwen en dorpshuizen, scholen, bibliotheken en eigen verenigingsgebouwen.

ⁱⁱ Bedoeld zijn Nijmegen, Enschede en Assen

De zorgvoorzieningen die in het onderzoek betrokken worden zijn gemeenschapsruimtes in wooncomplexen voor ouderen of gehandicapten, consultatiebureaus, CJG's, huisartsen en zorgcentra met daarin ten minste een huisarts.

3. Vraagstelling

Hoe gebruiken de verschillende belanghebbenden de diverse maatschappelijke voorzieningen in de gemeente Slochteren?

Onder belanghebbenden wordt in dit onderzoek verstaan:

- eigenaren van de voorzieningen;
- exploitantenⁱⁱⁱ van de voorzieningen;
- huurders^{iv} van de voorzieningen;
- de gemeente Slochteren;
- inwoners van de gemeente die gebruik maken van de voorzieningen (te noemen: gebruikers).

Comment [M.S.2]: Nog vermelden welke belanghebbenden we wel en niet meenemen in dit onderzoek.

Deelvragen

1. Wat zijn de feitelijke gegevens van de maatschappelijke voorzieningen in de gemeente Slochteren?

Het gaat hier om feitelijke gegevens die van belang zijn om inzicht te krijgen wie de huidige huurders zijn, wat hun status is en welke rol zij op dit moment vervullen binnen de gemeente Slochteren.

Onderzoeksvragen

- Wat zijn adres en locatie van het object?
- Wie is de accountmanager of contactpersoon binnen de gemeente?
- Binnen welke categorie valt de voorziening (vast te stellen door de gemeente),
- Wat zijn de verschillende waarden (boek-, WOZ- en marktwaarde) van het object
- Wie is/zijn de eigenaar(s), de huurder(s) en exploitant(en) per object?
- Wat is de oppervlakte, ruimteverdeling, functie en bestemming van het object,
- Van welk type (huur)contract is er sprake?
- Hoeveel bedragen huur en servicekosten?
- Welke bijzondere bepalingen zijn er in de huurovereenkomst(en)?

Van de voorzieningen die in gemeentelijk(e) eigendom en exploitatie, zijn worden alle bovengenoemde gegevens verzameld. Van de maatschappelijke voorzieningen die door anderen geëxploiteerd worden, zal per object gekeken worden welke gegevens aanwezig en relevant zijn.

2a. Hoe zien gebruik en spreiding van de huidige maatschappelijke voorzieningen eruit?

Onderzoeksvragen

- Hoeveel en welke inwoners (leeftijd, geslacht) maken gebruik van de voorziening?
- Wat zijn de redenen van wel of niet gebruiken?

Comment [M.S.3]: Enquêtevragen: Welke voorzieningen gebruikt u? (per voorziening) Waar ligt de voorziening die u gebruikt (kan ook buiten de gemeente zijn)?

Comment [M.S.4]: Enquêtevragen: (per voorziening) Met welke reden maakt u gebruik van deze voorziening?

(voor beperkt aantal voorzieningen, door gemeente aan te leveren): Om welke reden maakt u geen gebruik van deze voorziening?

ⁱⁱⁱ Degenen die het beheer uitvoeren vanuit het huurcontract

^{iv} Partijen die het huurcontract zijn aangegaan (contractanten)

- Wanneer gebruiken zij de voorziening?
- Hoe vaak maken ze er gebruik van?
- Waar komen de gebruikers vandaan?
- Hoe verplaatsen zij zich naar de voorziening?
- Leveren zij een actieve bijdrage aan de voorziening?
- In hoeverre zouden inwoners in de toekomst gebruik willen maken van de voorziening?
- Wat is de maximaal acceptabele reisafstand naar de voorziening?
- **Wat is de maximale eigen inbreng aan de voorziening?**
- Wat zijn verschillen of overeenkomsten in gebruik en spreiding van voorzieningen die wel en niet in bezit van de gemeente zijn?

Comment [M.S.5]: Coen, jij had deze vraag in versie 0.7 verwijderd. Ik meende echter dat we tijdens ons gesprek op 7 mei constateerden dat dit erg belangrijk is, te weten wat mensen bereid zijn te doen?

2b. **Hoe is de oriëntatie van inwoners van de gemeente Slochteren op maatschappelijke voorzieningen buiten de eigen gemeente?**

Onderzoeksvragen

- Van welke voorziening(en) *buiten* de gemeente maken inwoners van de gemeente Slochteren regelmatig gebruik?
- Wat is/zijn de reden(en) om van deze voorzieningen gebruik te maken? Hoe is het gebruik van die voorzieningen?

Comment [M.S.6]: Onderzoeksvragen nog nader formuleren. Nog te bepalen voor welke voorzieningen deze vraag wel en voor welke deze vraag niet gesteld wordt. NB. Lengte vragenlijst! Dat betekent dus veel doorverwijzingen.

De onderzoeksvragen behorende bij de deelvragen 2a en 2b worden uitgewerkt in enquêtevragen en in één geïntegreerde vragenlijst verwerkt. De vragenlijst wordt ingestoken vanuit categorieën.

3. **Wat is de relatie tussen de aanwezigheid en het gebruik van de voorzieningen en de subjectieve beleving van sociale binding?**

Onderzoeksvragen

- Wat is in het algemeen de relatie tussen de aanwezigheid en het gebruik van de voorzieningen en de subjectieve beleving van sociale binding?
- **Wat is de relatie tussen de aanwezigheid en het gebruik van de voorzieningen en sociale cohesie (objectief of subjectief)?**
- Welke maatschappelijke voorzieningen (gebouwen) vervullen veelal een rol als ontmoetingsplek en dragen zo bij aan sociale binding?

Comment [M.S.7]: Bijv. Sport u? Zo ja, waar (binnen/buiten gemeente)? Ontmoetingsplekken (zoals dorpshuizen) worden apart bevestigd.

Comment [M.S.8]: Hier stond eerst leefbaarheid. Ik heb gekozen voor sociale binding, omdat dat een betere omschrijving is van het begrip sociale cohesie. En dat valt weer onder leefbaarheid.

Comment [M.S.9]: In enquêtevraag wellicht toch 'leefbaarheid' gebruiken, omdat die term bekender is bij burgers.

Comment [M.S.10]: Deze onderzoeksvraag snap ik niet helemaal. Wat is het verschil met de vorige?

Beantwoording van deze deelvraag vindt plaats door middel van literatuurstudie. Doel is het geven van een overzicht van actuele kennis over de genoemde vragen. Het is geen onderzoek dat zich specifiek richt op Slochteren, maar beoogt een algemeen beeld te geven van de gevonden relatie tussen gebruik van voorzieningen en sociale cohesie. Hierin wordt onder andere de kennis uit de dorpsonderzoeken (Rozema et al., 2010, 2011, 2012)^v benut.

^v Zie de rapporten van de dorpsonderzoeken, te raadplegen via

<http://www.hanze.nl/home/Onderzoek/Kennisportal/Kenniscentra/Kenniscentrum+Gebiedsontwikkeling+NooderRuimte/Dorpsonderzoeken/Onderzoek/>

4. Uitvoering

- Deelvraag 1: te beantwoorden op basis van door de gemeente aangeleverde en gecheckte informatie in samenwerking met lector Maatschappelijk Vastgoed.
- Deelvraag 2: (a-b) door onderzoeker van lectoraat Krimp & Leefomgeving, in samenwerking met studenten, onder supervisie van de lector Krimp & Leefomgeving.
- Deelvraag 3: te beantwoorden door desk research naar rapporten van gemeenten of onderzoeksinstellingen die de relatie tussen gebruik van maatschappelijke voorzieningen en sociale cohesie onderzocht hebben. Door onderzoeker van lectoraat Krimp & Leefomgeving, in samenwerking met lector Krimp & Leefomgeving.

Deelvraag 1

- Wat zijn de feitelijke gegevens van de maatschappelijke voorzieningen in de gemeente Slochteren?

Als eerste moet achterhaald worden welke informatie direct beschikbaar is, welke informatie niet aanwezig is maar wel van belang is, en welke informatie niet direct noodzakelijk is maar op middellange termijn een rol speelt. Bij voorkeur wordt hiervoor een stagiair van de opleiding Vastgoed & Makelaardij ingezet.

Deelvragen 2a en 2b

- Hoe zien gebruik en spreiding van de huidige maatschappelijke voorzieningen eruit?
- Hoe is de oriëntatie van inwoners van de gemeente Slochteren op maatschappelijke voorzieningen buiten de eigen gemeente?

De maatschappelijke voorzieningen in de gemeente Slochteren zijn verspreid over ca. 50 locaties. De gemeente wil graag een goed en compleet beeld, wat betekent dat zij over alle 50 locaties informatie wil verzamelen. Ook over voorzieningen **buiten de gemeente**, voor zover relevant voor inwoners van Slochteren, wil de gemeente informatie. Inwoners/gebruikers van de voorzieningen kunnen globaal op twee manieren benaderd worden. Hieronder staan beide methoden naast elkaar met voor- en nadelen:

Comment [M.S.11]: Zie ook M.S. 6. Afstemmen met Coen welke locaties (welke voorzieningen dus) in dit onderzoek meegenomen worden.

Op de locatie van de voorziening zelf mensen bevragen (directe methode)		Steekproefgewijs vragenlijsten uitzetten (indirecte methode)	
Voordelen	Nadelen	Voordelen	Nadelen
mogelijkheid tot doorvragen, waardoor per locatie een goed overzicht verkregen wordt	niet-gebruikers blijven buiten beschouwing	efficiënt en haalbaar: er kunnen veel bewoners in een keer benaderd worden	risico op lage respons
direct contact vergroot betrokkenheid, waardoor respons onder gebruikers waarschijnlijk hoger ligt	minder haalbaar (50 locaties, op verschillende dagdelen onderzoekers aanwezig vergt veel onderzoekers en grote tijdsinvestering)	ook niet-gebruikers worden meegenomen	geen mogelijkheid tot doorvragen, waardoor er risico bestaat op te generieke informatie.
	risico op 'correcte antwoorden' als exploitant aanwezig is	gestandaardiseerde wijze van bevragen, waardoor de resultaten betrouwbaarder en beter vergelijkbaar zijn.	hoe blijven respondenten gemotiveerd om voor 50 voorzieningen alle vragen te beantwoorden?

	betrouwbaarheid informatie staat of valt met steeds dezelfde wijze van benaderen en bevragen. Omdat er verschillende onderzoekers (studenten) ingezet moeten worden, is dat niet te garanderen.		
--	---	--	--

Primair: vragenlijstonderzoek

De beste en hoogste respons, op de meest efficiënte wijze, wordt verwacht door (digitale) vragenlijsten te gebruiken. Digitale vragenlijsten hebben de voorkeur boven papieren vanwege het gebruiksgemak voor de respondenten. Vrijwel iedereen heeft de beschikking over internet, met uitzondering van waarschijnlijk een groep oudere senioren. Deze groep kan via schriftelijke vragenlijsten benaderd worden.

De nadelen van de methode moeten zo goed mogelijk ondervangen worden:

Ten eerste is er, zoals bij elk vragenlijstonderzoek, een risico op lage respons. De volgende responsverhogende maatregelen worden genomen:

- invullen van de vragenlijst moet gepromoot worden. Hierin kunnen dorpsbelangenorganisaties een rol spelen vanwege hun betrokkenheid bij de inwoners. Ook kunnen dorpsbelangenorganisaties, wederom vanwege de binding met de inwoners, de vragenlijst introduceren en de links toesturen. Het Kenniscentrum NoorderRuimte is waarschijnlijk weinig bekend en daarom zullen inwoners minder betrokkenheid ervaren als introductie vanuit het Kenniscentrum gebeurt. Volgens de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is het niet toegestaan e-mailadressen van inwoners te gebruiken voor onderzoeksdoeleinden.
- de uitnodigingsbrieven aan de geselecteerde inwoners worden persoonlijk verstuurd. Twee weken na deze aankondiging wordt de 'echte' uitnodiging met een link naar de digitale vragenlijst verstuurd.
- de brieven worden ondertekend door iemand van de gemeente Slochteren, liefst met autoriteit. Ook moet de brief een contactmogelijkheid bieden (iemand van Kenniscentrum NoorderRuimte of gemeente Slochteren).
- de eerste en tweede uitnodigingsbrief krijgen een motiverende introductie, om mensen te stimuleren mee te doen. In de brieven wordt geappelleerd aan de interne motivatie bij inwoners (beroep op verantwoordelijkheidsgevoel, betrokkenheid, kans om aan te geven wat men belangrijk vindt, draagvlak onder bewoners biedt gemeente input voor fusieonderhandelingen).
- bij non-respons wordt na twee weken een herinnering verstuurd, liefst alleen aan degenen die de vragenlijst niet hebben ingevuld. Dit is mogelijk door in de tweede brief bij de link een persoonlijke inlogcode te vermelden. Deze persoonlijke code is gekoppeld aan de inwoner en wordt zichtbaar aan de onderzoekers zodra een vragenlijst is ingevuld.
- de lengte van de vragenlijst maakt misschien dat mensen afhaken. In de brief moet in elk geval eerlijk vermeld worden hoe lang het invullen duurt. Verder kan bij de digitale constructie van de vragenlijst de respondent snel doorgesluisd worden naar vragen die voor hem van belang zijn (bijv. alleen vragen die gaan over voorzieningen waar zij gebruik van maken).
- een incentive.

Comment [M.S.12]: Is dit inderdaad zo? Ik heb niet de Wbp uitgeplozen...

Comment [M.S.13]: Dit ook in overleg met Gerbrich Dijkstra en de burgemeester formuleren.

Comment [M.S.14]: Coen komt met een suggestie

Het betrekken van allochtonen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, en van (functioneel) analfabeten is een probleem. Mondeling afnemen van de vragenlijst is waarschijnlijk geen optie.

Comment [M.S.15]: Moeten we hier nog iets mee?

Tweede nadeel is het ontbreken van de mogelijkheid tot doorvragen: dit is inherent aan de vragenlijstmethode. Door de vragen zorgvuldig en in overleg met de gemeente te construeren kan toch zoveel mogelijk specifieke informatie verkregen worden.

De vragenlijst wordt via een link (op de website van de gemeente) beschikbaar gemaakt. Dit gebeurt in samenwerking met contactpersoon van de gemeente, onderzoekers en ondersteunende dienst.

Secundair: observaties en interviews

De directe methode zal gebruikt worden om aanvullende informatie te verkrijgen over het gebruik en de waardering van de maatschappelijke voorzieningen. Daarbij worden de locaties en bezoekers geobserveerd, gefotografeerd en/of geïnterviewd door studenten Vastgoed & Makelaardij. Doel hiervan is de resultaten uit de vragenlijst te versterken.

Populatie en steekproef

De populatie bestaat uit alle inwoners van de gemeente Slochteren; reikwijdte is inwoners van 15 jaar en ouder. Kinderen tot 15 jaar worden via de ouders in dit onderzoek betrokken. Na de steekproeftrekking moet bepaald worden of ouders met kinderen tussen 0 en 15 jaar evenredig opgenomen zijn in de steekproef.

Comment [M.S.16]: Door te vragen: heeft u kinderen, welke leeftijd, van welke voorziening(en) maken zij gebruik.

Uitgaande van een respons van 30% en de wens om 5% van de bevolking als representatieve steekproef te beschouwen, moet 15% van de inwoners benaderd worden (ca. 2500 inwoners). De steekproef moet representatief zijn voor de totale populatie, en evenredig verspreid over de dorpen/kernen, wat betekent dat rekening gehouden moet worden met de leeftijdsopbouw in de gemeente Slochteren^[3].

Leeftijdscategorie	Percentage in 2011	Aantal inwoners in steekproef
0-5	5%	-- (via de ouders)
5-10	7%	-- (via de ouders)
10-15	7%	-- (via de ouders)
15-20	6%	150
20-25	4%	100
25-45	25%	625
45-65	32%	800
65-80	11%	275
>80	4%	100

Als een dorp/kern zo klein is, dat minder dan 30 mensen in de steekproef zouden belanden, kiezen we ervoor minimaal 30 inwoners te benaderen om ervoor te zorgen dat de respons minimaal 10 is. Dit geldt voor Luddeweer, Steendam en Woudbloem.

Absolute inwoneraantallen per dorp/kern op 1 januari 2013^[8] en aantal inwoners dat benaderd wordt voor het onderzoek:

	inwoners	onderzoek
Froombosch	881	141
Harkstede	3321	531
Hellum	566	91

	inwoners	onderzoek
Scharmer	451	72
Schildwolde	1740	278
Slochteren	2275	364

Kolham	1361	218
Lageland	213	34
Luddeweer	59	30
Meerstad	204 ^{vi}	33
Overschild	544	87

Siddeburen	3399	544
Steendam	181	30
Tjuchem	319	51
Woudbloem	107	30

Deelvraag 3

- Wat is de relatie tussen de aanwezigheid en het gebruik van de voorzieningen en de subjectieve beleving van sociale binding?

Eerste onderzoeksrichtingen:

- * Godfried Engbersen, gebruik van de ruimte en sociale cohesie
- * Rooilijn, Dorpen in verandering
- * Dorpshuizenonderzoek van Thissen (Friesland)
- * Gardenier, Rijk met kleine dorpen (CAB)
- * CMO Stamm/Groningen/Partour: onderzoeken naar leefbaarheid en (sociale) vitaliteit
- * Via coördinator Onderzoeksblok vragen naar recente onderzoeken naar gebruik en waardering van maatschappelijke voorzieningen
- * Vragenlijsten en rapportages dorpsonderzoeken (Rozema et al.) en Movisie/Motivaction
- * SCP-rapporten screenen op vragenlijsten

5. Resultaten

Het verzorgingsgebied van de huidige voorzieningen / de spreiding in het gebruik wordt onder andere visueel inzichtelijk gemaakt voor de diverse dorpen (en buiten de gemeente). Zie spreidingsfiguren in het rapport *Leefbaarheid is mensenwerk* voor Borger-Odoorn^[5].

Over dit onderzoek wordt één rapportage opgeleverd. De projectleider is coördinator/schrijver van dit rapport.

6. Onderzoekers

Projectleider/onderzoeker Krimp en Leefomgeving (Mariëlle Bovenhoff): ca. 10 uur per week van april 2013-februari 2014 (= 200 uren inclusief begeleiding studenten). Lector Maatschappelijk Vastgoed (Jan Veuger): xx uur per week. Studenten van de opleiding Vastgoed & Makelaardij.

Voor het onderzoek onder gebruikers van maatschappelijke voorzieningen: x studenten derdejaarsblok Onderzoek Vastgoed & Makelaardij (per student 20 uur per week gedurende 8 weken) en/of x afstudeerstudenten (40 uur per week gedurende 10 weken), onder leiding van de onderzoeker Krimp en Leefomgeving

Voor het onderzoek naar feitelijke gegevens van maatschappelijk vastgoed en de exploitatie: afstudeerstagiair V&M, bij voorkeur van de specialisatie CREM of Financieringen/beleggen, onder leiding van de lector Maatschappelijk Vastgoed.

^{vi} 226 per 1 mei 2013

7. Planning

Periode	Activiteiten Kenniscentrum	Activiteiten gemeente
mei 2013	definitief onderzoeksplan	Vaststellen voorzieningen voor dit onderzoek (ook buiten gemeente)
juni-juli 2013	literatuurstudie sociale cohesie	
juni-juli 2013	- gebruikers: vragenlijst ontwikkelen - steekproef trekken en adressen verzamelen - huurders: vragenlijst baseren op vragenlijst gemeente Helmond 2009	- in overleg met gemeente construeren - gemeente in samenwerking met onderzoeker Krimp & Leefomgeving - vragenlijst ter goedkeuring aan gemeente voorleggen
begin september 2013		1 ^e uitnodiging voor deelname aan onderzoek bij inwoners
half september 2013		2 ^e uitnodiging en link naar digitale vragenlijsten (evt. schriftelijk bij oudere senioren)
september-oktober 2013	observaties en gesprekken met gebruikers van voorzieningen	Type vragen / gesprekken voorbereiden
oktober-november 2013	invoering vragenlijstgegevens en analyse gegevens. Analyse van observaties/gesprekken	
december-januari	afonden analyses en rapportage	

Comment [M.S.17]: Dit vervalt toch?

8. Vervolg

De gemeente zal de resultaten uit dit onderzoek gebruiken om een transformatieopgave te kunnen maken voor de maatschappelijke voorzieningen in de gemeente Slochteren. Daarbij spelen vragen als waar en op welke wijze voorzieningen van de gemeente zelf in stand worden gehouden, welke rol de gemeente heeft bij voorzieningen van derden en op welke wijze synergie tussen beide soorten mogelijk is, en hoe de voorzieningen het beste geëxploiteerd kunnen worden. Op hoofdlijnen heeft de gemeente de vervolgstappen beschreven in januari 2013.

Het vervolg op dit onderzoek staat sinds maart 2013 echter in een ander daglicht. De gemeente Slochteren en de andere gemeenten in de provincie Groningen staan aan de vooravond van een herindeling. Het is op dit moment nog niet helder welke vervolgstappen op het niveau van de huidige gemeente Slochteren gezet worden en welke op het niveau van de fusiegemeente. Ook de planning moet nog nader uitgewerkt en samen met de fusiepartners afgestemd worden. De gegevens uit dit onderzoek zijn echter hoe dan ook relevant voor de toekomst en zullen mogelijk als pilot fungeren voor onderzoek naar maatschappelijke voorzieningen in de fusiegemeente.

De gemeente Slochteren zal haar ambitie inbrengen bij de toekomstige herindelingspartners. Op dit moment kan niet aangegeven worden of en wanneer het genoemde voorzieningenplan wordt opgesteld. Ongeacht de onduidelijkheid hierover heeft de gemeente wel besloten de eerste stap te zetten: het verzamelen van de noodzakelijke gegevens die nodig zijn om later keuzes te kunnen maken. Dit onderzoek wordt door NoorderRuimte samen met de gemeente uitgevoerd.

9. Bronnen

- ^[1] CBS (2011), *Demografische kerncijfers per gemeente 2011*
- ^[2] Gemeente Slochteren (2007), *Wie vooruit kijkt, bepaalt de toekomst. Een verkenning voor de toekomst van het Land van Slochteren 2020*
- ^[3] Gemeente Slochteren (2012), *De gemeente Slochteren in cijfers 2012. Statistisch onderzoek gemeente Slochteren (voorjaar 2012)*
- ^[4] Gemeente Slochteren (2013), *Programmabegroting Slochteren 2013*
- ^[5] STAMM CMO (2012), *Leefbaarheid is mensenwerk. Onderzoek leefbaarheid gemeente Borger-Odoorn*
- ^[6] Veuger, J. et al. (2012), *Barometer Maatschappelijk Vastgoed. Onderzoeken en visie*. Assen: Koninklijke van Gorcum
- ^[7] Thissen, F. & M. Loopmans (2013), Dorpen in verandering. *Rooilijn* 46, nr 2, 80-89
- ^[8] *Overzicht aantal inwoners per dorp op 1 januari*, verstrekt door de gemeente Slochteren
- ^[9] Bakker, H., A. Faber, A. Hajro & M. Nieuwenweg (2011), *De optimale gebruiker. Onderzoek naar de gebruikerstevredenheid van het maatschappelijk vastgoed in de gemeente Helmond*.